

Sequer d'albercocs (6-juliol-1.953)

PORRERES RETROSPECTIVA

Sa Plaça en construcció (26-juliol-1.953)

Fotos: Vidal

NOTES HISTORIQUES

1.369, 18 juny.- Els obrers de la fàbrica de la Seu de Mallorca anoten que han rebut 54 sous i 5 diners del baciner de Porreres. (Arxiu Capítular de Mallorca, Fàbrica 2 f. 43).

1.372, 25 juliol.- Fou denunciat davant Bernat Oriol (Orell), Batle de Porreres, que Ponç de Vich o el seu majoral Francesc Moner i els seus captius, forçivoltment, han robat els bous de Bernat Baulenes "qui eren en lo camí reyal anant al pou de la abeurada qui és entre les possessions dels dits Bernat e Pons". Aquest Ponç de Vich va cometre altres malifetes. (ARM Audiència, Apel·lacions 1.371-72 f. 125, 150).

1.376, 8 desembre.- El rei Pere concedeix llicència a Guillem i Pere Guar-

diola de Porreres, que puguin portar espasa i altres armes prohibides, de dia i de nit, amb llum i sense llum. (ACA, Conselleria reg. 1.436 f. 71).

1.395, 6 novembre.- El rei Joan escriu al batle de Porreres dient que faci manament a Ponç de Vic i al seu fill Ponç paguin 75 sous i 8 diners als escuders dels alguatzirs, per raó de carcellatge. (ACA reg. 1.998 f. 157 v.)

1.396, 11 abril.- El procurador reial de Mallorca mana al batle de Porreres segrestí els béns d'Andreu Mora, detingut en la presó reial de Ciutat, per quantitat de 11 lliures i 4 sous que deu del delme del vi de Porreres. (ARM RP 86 f. 1).

Ramon Rosselló.

IMPORTANT TROBALLA ARQUEOLÒGICA

A principis d'any a la finca de Ca'n Sastre, dins Son Mesquida (terme de Felanitx) de propietat i conradors porrerencs, es trobà llaurant un sementer amb un tractor un sarcòfag prehistòric de pedra, de reduïdes dimensions, (suposadament infantil) que contenia restes humans, que al trencar-se la tapadora es desferen.

Aquesta troballa es situa dins una zona a la qual —segons els entesos— s'hi devia trobar una necròpolis donat que no és la primera peça arqueològica que s'ha desenterrada dins aquell contorn.

Des de l'Agrupació Cultural un cop assabentats d'aquesta important descoberta, i dins els plans culturals de conservació, preser-

vació i investigació de caire arqueològic que manté aquesta entitat, ens posàrem en contacte amb el Museu de Mallorca i concretament amb el seu Director Sr. Guillem Rosselló Bordoy al qual informàrem i a efectes de començar la investigació més adient. I aquí ve la nostra sorpresa. Després de dues convocatòries i desconvoctatòries mútues no hem tornat a saber noves del Museu de Mallorca. Creim que el responsable principal del patrimoni arqueològic a Mallorca hauria de demostrar més interès per una cosa tan clarament de la seva competència. Nosaltres seguim essent els mateixos, ens interessa el tema i no pensam renunciar a l'estudi i conservació d'aquesta troballa.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE LA INQUISICIÓ I PORRERES.

El dissabte dia 9 d'abril tengué lloc al local social de l'Agrupació Cultural la presentació del llibre **La Inquisició i Porreres** l'edició del qual va córrer a càrrec de l'esmentada Agrupació. Intervengué l'autor Ramon Rosselló, l'investigador-especialista en la matèria Francesc Riera i Monserrat i Na Maria Barceló i Crespí, Doctora en Història, qui exposà molt breument la importància que té el donar a conèixer fonts documentals relatives a qualsevol aspecte del passat col·lectiu porrerenc.

Esperem que l'Agrupació Cultural, i així ho desitjam, pugui anar oferint, ade-siara, qualche llibre sobre distints aspectes culturals de la nostra vila.

INVENTARI FOTOGRÀFIC DE LA CARTA ARQUEOLÒGICA DE PORRERES.

L'Agrupació Cultural ha emprés com a una tasca urgent i necessària la catalogació fotogràfica del cens arqueològic que constitueix el patrimoni de la nostra vila i que confeccionà en el seu dia el Sr. Josep Mascaró

Passarius, fent les oportunes correccions, incorporacions i localitzacions a l'esmentada Carta. Aquest treball, que inicialment corr a càrrec de Macià Lladó i Joan Barceló es revisarà en tots els seus aspectes científics, recollint-se ara les mostres fotogràfiques en forma de diapositives dels seus estats actuals de conservació.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Llamentam no poder oferir-vos encara més notícies —que n'hi ha hagudes— i la mica cosa d'estantís que tenen algunes d'aquest número. La cosa ha estat debuda a problemes de coordinació de la redacció i així hem passat més de quatre mesos des de l'aparició de l'anterior número. Esperam normalitzar-nos properament.

EDICIONS DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

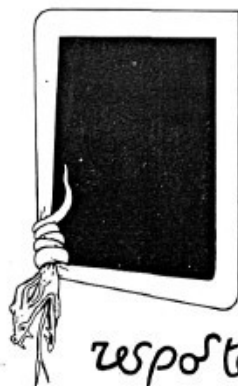
"La Inquisició i Porreres" de Ramon Rosselló i Vaquer
PREU: 50 ptes.

LA INQUISICIÓ
I
PORRERES

PORRERES, 1982

DE VENDA A LLIBRERIES

"Resposta de Mallorca al Decret de Nova Planta. Mostra de Poesia".
PREU: 250 ptes.

També el podeu sol·licitar a l'Agrupació Cultural
Forma de pagament: Xec bancari, transferència, gir postal, segells correu, contra-reembolsament, etc.
AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES
Carrer de l'Almoina, 67

UNA CAMPANYA D'ALBERCOCS MOLT FORTA

Si l'any 1.981 escrivíem que més de 1.200 persones segurament intervenien a les tasques de l'elaboració dels albercocs als sequers porrerencs, creïm que enguany tornen esser les mateixes persones, si no són encara superiors, les que han fet feina en una campanya que ha durat des del 12 de

juny —més o manco— fins segurament al mes de juliol (finals) o agost. La Cooperativa ha estat colapsada en bastantes ocasions i un any més s'ha tornat veure uns voltants del poble groc-vermellenc pels canyissos al sol, i molta gent externa.

Jaume Martorell, batle

EL NOU AJUNTAMENT

Després de les eleccions municipals del passat dia 8 de maig l'Ajuntament de Porreres fou constituït per 5 regidors de Unió Independent Porrerenca, 3 d'Aliança Popular, 2 del PSOE i una regidora del PSM. El Consistori quedarà presidit per Jaume Martorell i Cerdà que a la constitució de la nova corporació comptà únicament amb els cinc vots del seu propi grup, mentre que AP i PSOE es votaven a ells mateixos i el PSM s'abstingué de votar. Els nous regidors són: Jaume Martorell Cerdà, Sebastià Alzina Mestre, Pere Mulet Miró, Jaume Binimelis Roig, Miquel Melià Oliver (U.I.P.), Nadal Sunyer Sureda, Benet Palerm Barceló, Antoni Mestre Picornell (AP), Ponç Feliu Martorell, Miquel Ferrà Gomila (PSOE) i Catalina

Trobat Nicolau (PSM). Tres d'ells repeteixen, un ja fou regidor abans de la Democràcia i cal destacar que per primera vegada en la Història una dona n'hi forma part.

Els resultats de les votacions foren els següents:

AJUNTAMENT:
U.I.P.: 1.306 vots: 5 regidors
AP: 771 v.; 3 reg.
PSOE: 436 v.; 2 reg.
PSM: 224 v.; 1 reg.

PARLAMENT:
UM: 1.232 vots
AP: 830
PSOE: 463
PSM: 196
CDS: 16
PCIB: 3
PCOE: 3

Desitjam al Batle i al nou Consistori molts d'èxits en la seva gestió durant els propers quatre anys.

EL PRESSUPOST DE L'AJUNTAMENT

A la sessió plenària del passat dia 28 de febrer s'aprovaren els pressuposts de l'Ajuntament per a l'exercici de 1.983. En aquesta ocasió han arribat a la quantitat de 33.500.000 ptes., destacant-hi pel que fa als ingressos més de setze milions que venen d'aportació de l'Administració, i quant a les despeses, les partides més grosses són les de quasi desset milions de despeses de personal i quasi tretze i mig destinats als serveis quotidians que en caràcter públic ofereix l'Ajuntament i en el que s'inclou totes les activitats restants com recollida de fems, alumbrat públic, manteniment de locals (escola, casa de la vila, cementiri, escorxador...), conservació de la via pública, festes, cultura, etc.

PRESSUPOST ORDINARI.

Ingressos: 33.500.000
Imposts directes: 4.082.985 ptes.
Imposts indirectes: 4.855.815 ptes.
Transferències corrents: 16.054.200 ptes.

Despeses: 33.500.000.
Personal: 16.915 ptes.
Compra de béns corrents i serveis: 13.391.315 ptes.
Interessos: 251.356 ptes.
Transferències corrents: 625.405 ptes.
Variació d'actius financers: 50.000 ptes.
Inversions reals: 1.500.000 ptes.
Transferències de capital: 500.000 ptes.

Variació de passius financers 316.924 ptes.

PRESSUPOST ORDINARI D'INVERSIONS.

Ingressos: 7.790.232.
Taxes i altres ingressos: 3.953.795 ptes.
Transferències de capital: 3.836.437 ptes.
Subvencions de l'Ajuntament a les entitats locals:

Filharmonica Porrerenca... 250.000 ptes.
Patronat de l'Escola de Música... 85.000 ptes.
Coral de Porreres... 17.000
Aires de Monti-Sion... 17.000
Agrupació Cultural... 15.000
Societat Colombòfila... 25.000
Club Ciclista... 15.000
Club d'Esplai... 10.000
Clubs alevín, infantil i juvenil (futbol)... 12.000 cada un
Club Motorista Monti-Sion... 10.000
Societat de Caçadors 10.000

ELS SOUS DELS REGIDORS.

El ple econòmic del dia 28 de febrer aprovà també les assignacions que rebran el batle i els regidors a partir del pressupost de 1.983 i que puja a una quantitat total de 1.005.000 ptes., xifra que es treu sobre el 3 o/o del pressupost. El batle cobrarà 18.984 ptes. mensuals, els regidors amb càrrec de tinent batle 8.934 ptes, els regidors-delegats 6.701 ptes. i els regidors "rassos" 3.907 ptes.

ELS TELEFONS.

Durant el mes de març un nombrós equip d'operaris de la Companyia Telefònica efectuà els treballs d'instal·lació de la xarxa telefònica a les façanes dels carrers porrerencs i les connexions d'exterior, així com amb els enllaços de davall terra. Amb aquesta important, necessària i sol·licitada mesura quedà llesta l'ampliació de línies que serà d'una capacitat de 300 i no de 400, com dèiem a l'anterior número d'aquesta revista.

TAULA RODONA.

El passat dia 17 de juny tengué lloc a l'Agrupació Cultural una taula rodona sobre la problemàtica general de l'albercoc a Porreres. Intervengueren Cristòfol Mora Mulet, Ponç Feliu, Damià Mora, Miquel Gayà, Pere Mulet, Jeroni Palerm, Orestes Pérez Quiñones (d'Extensió Agrària) i el nostre col·laborador Francesc Llinàs, que fou el moderador. Fou bastant interessant i tindrem oportunitat de tornar-ne parlar.

Puntualització a una informació local: La ronda exterior

En el número 23 de "Llum d'Oli", a la plana 4, apareixia la notícia "La ronda exterior molt avançada" a la qual involuntàriament s'informà d'una manera errònia que l'expropiació legal ha pagat des de 275 fins a 325 ptes. el metre quadrat, quan després vàrem saber que aquestes quantitats no s'havien pagades, sino que tan sols corresponien als imports que la propietat havia sol·licitat com a indemnització.

Llamentam aquesta equivocació produïda per una mala informació de les fonts que ens la facilitaren, però també hem de llamentat el procediment que es va seguir

contra el responsables-directors d'aquesta revista mitjançant una demanda davant el Jutjat de Pau d'aquesta vila, demanda que per llevar ferro a la qüestió no reproduïrem, així com de les nostres manifestacions a l'Acte de Conciliació, que va tenir lloc el passat 24 de febrer entre les parts implicades i els seus corresponents

homes bons, que per la nostra part foren el President i el Secretari de l'Associació de la Premsa Forana, i presidit pel jutge Sr. Esteve Ribas de la Cueva i el Sr. Secretari del Jutjat. S'arribà a la conciliació i la demanda va ésser retirada comproment-se la revista a publicar la rectificació que donam a conèixer al principi.

Només volem afegir que les nostres planes estan sempre obertes a les rectificacions i puntualitzacions que es vulguin fer, al diàleg i a l'opinió.

NOVA RONDA EXTERIOR

Va quedar totalment acabada la via de cintura exterior de Porreres. Com es pot veure a aquestes imatges ha quedat un traçat

molt ampli i de bona pavimentació, quasi bé com a una autopista. Llàstima que, de moment, no s'ha tret tota la circulació de camions de l'interior del poble.

FESTA DEL CARRER DE L'ALMOINA.

El dia 5 de febrer tenqué lloc a la nostra vila una singular i curiosa festa de carrer. Els veïnats del carrer de l'Almoina —el que en podríem dir eix comercial de Porreres— organitzaren durant els Darrers Dies pel seu compte una gran bulla de disfresses, amb el carrer tot empaperinat que acabà amb un ball ben divertit a la placeta que fa el carrer

al seu començament. Es pot parlar de la festa de l'any pel seu contingut eminentment popular i de participació. Una de les coses més simpàtiques —entre les moltes que hi hagué— fou la desinteressada participació de la Filharmònica Porrerenca COMPLETAMENT DISFRESSADA.

Enhorabona veïnats del carrer de l'Almoina —entre els que l'Agrupació Cultural s'hi compta— per aquest èxit festiu!

II PUJADA A PEU A MONTI-SION

Per segona vegada dues entitats porrerencs, El Club d'Esplai i l'Agrupació Cultural, instaren de bell nou als porrerencs per a que tornassin pujar a peu a Monti-Sion el dia de la festa. La concentració fou a la Plaça a les 9,30 hores però la gent anava afegint-se de mica en mica i de fet durant quasi tot el matí hi va haver porrerencs que s'estiraren les cames. Així ha d'ésser. Fora contaminació!

LA PLANTA ASFÀLTICA DE SO N'AMAT

Des de fa uns quants mesos a la cantera de grava de So N'Amat hi funciona —instal·lada per una empresa estatal— una planta d'elaboració d'asfalt. Des del seu començament el seu funcionament ha estat qüestionat pel denominat grup ecologista "Asociación para la Defensa de la Naturaleza y Montes" el qual a través del seu cap pare Antoni Marí ha duit una sistemàtica campanya en contra que fins ara no veiem hagi donat massa resultats. Entre que la planta asfàltica sembla no presentar massa problemes amb la seva possible contaminació i que l'al·ludit "ecologista" Antoni Marí empra per a la defensa de la natura arguments no massa clars, ens reservam de moment l'opinió, tot i que creim que des de Porreres no s'hauria de contribuir a enmerdar més el nostre medi ambient.

NOU METGE.

En substitució de don Guillem Torres ocupà la plaça de Metge Titular el Dr. Alomar Munné que té el seu consultori i domicili al carrer de l'Almoina núm. 27. Tots els metges es troben en aquest mateix carrer. Encara que en retard, ben-vengut!

NOTICIES DE LES ESCOLES.

Molt breument, per la manca d'espai direm que tant el Col·legi Verge de Monti-Sion al Pati Parroquial com el Col·legi Estatal d'EGB a la pròpia escola feren les respectives festes de fi de curs. Hi hagué representacions teatrals, exposicions de treballs manuals, proves esportives i un caramull més de coses, com excursions, verbena,

etc. Enhorabona als alumnes, clàustres de professors i associacions de pares!

DIA DE LA JAIA SERRADA.

Esperem que l'esforç d'En Jaume Rosselló, arrelli i fructifiqui en la continuïtat d'aquesta tradició que el passat dia 10 de març, per tercer any consecutiu, es representà a la Plaça amb nombrosa concurrència sobretot d'al·loteria que escoltà confessió i sentència amb entusiasme en especial a l'hora de desfer el jai a grapades per arribar als caramels. El moment fou tan animat que semblava una garbera de nins.

CA'N ROS, EMPRESA VETERANA

Fa uns quants mesos es va retre per part del sindicat de la petita i mitjana empresa un homenatge a les empreses més antigues de Mallorca, entre les quals hi figurà l'adrogueria de Ca'n Ros. Aquest comerç fou fundat per Antoni Nicolau i Coll l'any 1.900 al carrer Major, primer al no. 10 i després a l'actual cap de cantó. Aquesta casa fou exportadora de màquines de segar i introduí al llarg dels anys dins la vila molts d'articles de ferreteria, els superfosfats per a l'agricultura, el gas butà, l'any 1.930 les primeres juguetes, el primer bolígraf, i l'any 1.958 la primera televisió, que captava imatges provinents des d'Itàlia. Per molts d'...

GUILLEM TORRES HA DEIXAT PORRERES.

Es Metge Torres ens deixà professionalment, per a passar a Inca. Porreres ha perdut un bon metge titular i analista. També ha perdut un artista. Amb aquest canvi LLUM D'OLI també hi perd un dels millors col·laboradors i un amic. La gent, els quadres d'aquarel·les i les nostres planes deixaran constància del seu pas per aquesta vila. No hi hagué homenatge a la seva despedida (segurament val més així) però vagi des d'aquí el nostre agraïment, que sabem col·lectiu i els millors desitjos d'èxits dins totes les seves facetes: humanes i professionals. Adéu!

NOTICIES DE FORAVILA

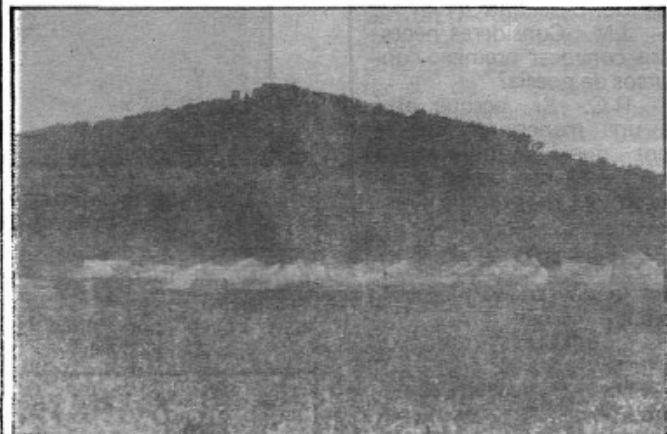
Fotut, fotut... està vist que el pagès quasi mai pot tenir el gust complet. Enguany que s'ha presentat una de les anyades més abundoses d'albercocs, després d'un temps primaveral, i a punt de començar la collida, vengueren quatre nigs mal fets i desgarrats acompanyats de dues bufades de vent i ja tenim arbres esbrancats, noves plantacions semi-destruïdes i molta fruita per enterra. Són perjudicis a afegir a la sequedat, i n'hi van...

SEGUIM AMB ELS ALBERCOCS.- Taula rodona damunt aquest tema i assistència nombrosa, encara que n'hi faltaren molts als quals vertaderament els hi fa falta acudir a aquesta classe d'actes. Es va tractar ampliament la qüestió de l'albercoc a tots els nivells. En el proper número de "Llum d'Oli" segurament apareixerà un resum del que es va dir i el que ens semblà més interessant, en forma de reportatge. Per resumir-ho direm que es demana millor qualitat i neteja, més informació, millora d'instal·lacions, unificar els fruits, cuidar més les plantacions, problema dels preus i llevar acidès i sofre al sec. Apart d'això cal afegir que fa falta molt de personal i sequers per a l'elaboració.

TRACTAMENT DE MALALTIES.- D'albercoquers, s'enten. Recomenat pel Servei d'Extensió Agrària, com el més important, el "paradinclorobenzeno" a més de productes que contenguin urea, superfosfat, potasses i oïdium.

FRUITERS.- En general hi ha una gran collida, manco per algunes zones afectades pel calabruix. Altres arbres: bona anyada també per zones per a l'ametler i més en general pel garrover.

RAIM.- De moment, bona i de qualitat. Degut a la falta de pluges hi ha poques malalties.

A foravila el problema de la falta d'aigua pot arribar a esser greu. De moment però és més sangrant l'alt preu que s'ha de pagar per l'energia per a poder regar (Foto Vidal).

MOLT IMPORTANT.- Es primordial i obligatori el tractament contra la "mosca de la fruita" o la "Ceratits capitata wied" a base de pulveritzacions de "proteïna hidrolitzada" o insecticida "forforado Gentió". Aquest darrer tractament, sols es farà pulveritzant una petita superfície de l'arbre i orientació cap al migdia. En determinades circumstàncies es podrà emprar pulverització a base de mal·latió.

D'ANIMALS I LLET.- Segueixen baixant els preus. El bestiar vaquí i l'oví sobre tot. Els porcs es mantenen.

Fan falta més refrigeradors dins les explotacions agrícoles del nostre terme. De cada dia és més necessari i arribarà el moment, crec que no massa llunyà, que fins i tot serà obligatori. No estarà de més recordar, que en aquests moments els preus d'una instal·lació d'aquestes van des de 250.000 fins a 700.000 pessetes i ja podeu fer comptes del que haureu de pagar si retrassau la compra per quan s'aprovi aquesta norma.

Francesc LLINAS.

25 ANYS D'OBSERVACIONS DE PLUVIOMETRIA A PORRERES

Any de més pluja, 1.959:

727,8 litres.

Any de menys pluja: 1.963:

328,1 litres.

Enguany es compleixen vint-i-cinc anys en que el Servei Meteorològic del Centre Zonal de Balears registra les dades dels valors totals de precipitació al nostre poble. El seu observador és l'amo En Julià Barceló (Peixet) empleat —avui ja jubilat— de GESA, que dia darrera dia, mes darrera mes i any darrera any ve complint aquesta curiosa tasca amb dedicació a la seva Estació Pluviomètrica urbana B346.

Després d'aquest temps sabem que oficialment el règim de pluges a la nostra vila té moltes oscil·lacions i que fins i tot l'actual sequedat que patim no sembla cosa nova, encara que és ben preocupant que per primera vegada des de l'any 1.958 (i possiblement de molt abans, si tenguéssim les dades) no ha plogut el mes de gener, doncs la mínima d'aquest mes la tenia, si tenguéssim les dades) no ha plogut el mes de gener, doncs la mínima d'aquest mes la tenia l'any 1.962 amb 3,7 litres. La màxima de gener es donà l'any 1.978 amb un total de 124,3 litres.

El mes en què es va recollir major quantitat de precipitació per mm. fou —amb molta diferència damunt els altres— el d'octubre del 1.959 amb 232,9 litres/mm. seguit per l'octubre de 1.958 amb 195,3 i més recentment els 156,7 també d'aquest mateix mes (quasi sempre el més plujós) de l'any 1.978, i l'excursionista recollida que registrà l'abril de 1.981 amb 163,1 litres m2. i que és la màxima mensual des de l'any 59. Com poden veure encara no cal perdre el coratge, malgrat el

81 sols va ploure 442,2 mm.

Les dades anuals no les comentaré, ja que com es pot apreciar parlen per elles soles.

Si qualcú desitja més aclarícies que ens ho comuniqui i gustosament el complaurem.

Any	Litres mm.
1.958	510,5
1.959	727,8
1.960	507,3
1.961	331,8
1.962	655,9
1.963	471,0
1.964	435,7
1.965	328,1
1.966	436,4
1.967	408,0
1.968	463,8
1.969	656,5
1.970	404,7
1.971	455,5
1.972	691,8
1.973	507,8
1.974	650,3
1.976	711,6
1.977	569,3
1.978	595,9
1.979	615,8
1.980	379,9
1.981	442,2
1.982	476,4

Per acabar aquesta informació, enguany al mes de febrer s'ha recollit un total de 13,7 litres:

Dia 9	1,1
Dia 12	2,3
Dia 15	7,3
Dia 23	0,3
Dia 25	3,8

(Durant aquest mes hi va haver dos dies que va caure neveta, que es va fondre just arribar en terra).

MARÇ: Dies 1, 2, 10, 11 i 15: inapreciable. Dia 16: 0,7. Dia 23: 5,5; Dia 24: 3,8; Dia 25: 14,8; Dia 27: 8,2; Dia 28: 2,2; Dia 29: 2,8. Total: 37,2 litres.

JOAN BARCELO.

AGRUPACIO CULTURAL

DIMARTS DIA 5 DE JULIOL
A LES 22 HORES

Conferència: "L'OTAN I LA PAU"
Intervindrà: XAVIER PASTOR, del GOB

En col·laboració amb la Coordinadora
ANTI-OTAN de Mallorca.

RAFEL M^a. CREUS I OLIVER: POETA JOVE DE PORRERES

Durant els dies 28, 29 i 30 del desembre passat, l'Associació d'Escriptors Joves dels Països Catalans va convocar a Elx un premi de Literatura per als joves aficionats a la poesia, novel·la, conte, etc. Hi pogueren participar tots els joves estudiants de BUP i F.P. De Mallorca hi prengueren part els Instituts de Lluçmajor, Pollença, "Ramon Llull" i Politècnic de Ciutat i el de Manacor.

Entre els joves de l'Institut de Lluçmajor hi trobem en Rafel Ma. Creus i Oliver, nascut a Campos fa 16 anys però dels quals 8 els ha viscut a Porreres. Estudiant de tercer de BUP. Amb ell hem anat a parlar per a conèixer més a fons la seva afició literària que fins ara havia romàs oculta.

JOANA MORA.- Campaner o porrerenc, Rafel?

RAFEL CREUS.- Vaig néixer a Campos però es pot dir que no hi he viscut mai. Degut a motius professionals del meu pare m'he vist obligat a passar per distints pobles. Porreres és un d'ells però un poc especial: "Hi he viscut vuit anys, els vuit anys de la meua adolescència".

J.M.- Com sapiguéreu de la convocatòria d'aquest concurs?

R.C.- Vaig enterar-me gràcies a Damià Pons, catedràtic de Llengua Catalana i professor meu a l'Institut. Ell ens va informar del Concurs i ens va animar molt a que hi participàssim.

Ens diu que primer es va fer una selecció a nivell de tots els Instituts de Mallorca quedant ell dins del deu primers participants que llavors havien de trobar-ne amb tots els altres companys d'arreu dels Països Catalans.

Coincidència! Entre els deu seleccionats hi trobem un altre porrerenc: Eusebi Colomer i Seryera, estudiant del Politècnic de Ciutat. Des d'ací volem fer-li arribar la nostra enhorabona.

J.M.- Poesia, novel·la, assaig, etc. en què hi participeu i quins foren els requisits a complir?

R.C.- Jo, com la majoria de la gent hi participarem amb poesia. Les normes a

cumplir eren esser estudiant de BUP o FP, escriure en català i entregar entre cinc i deu poemes.

J.M.- Quina era la composició del jurat?

R.C.- El jurat estava format per escriptors com Blai Bonet, Josep Ma. Llompart, Aleix Sussama (poeta jove), Josep Píera, etc., editors com Angel Terrón, Pinyol...

J.M.- Quin era el premi? De quina manera es feu la selecció?

R.C.- D'entre els 65 participants havien de sortir 10 seleccionats, entre els quals jo ja no hi vaig entrar. El premi simbòlic era de 10.000 ptes. i la publicació dels poemes però el vertader premi, per a mi, va ésser haver pogut participar-hi.

Deixant a part tot el que es refereix a la qüestió organitzativa d'aquest concurs, passem a parlar del tema bàsic que ha estat el motiu d'aquesta xerrada: l'afició literària que hem descobert en la persona de Rafel Creus.

J.M.- Quan començares a cercar o veure el sentit poètic de les coses?

R.C.- Abans del concurs, ja tenia coses escrites: poemes, contes... però la gent desconeixia la meua afició. Tothom es quedà sorprès quan llegiren els meus poemes.

J.M.- A l'hora d'escriure, què prefereixes el castellà o el català?

R.C.- Quan escric poesia prefereixo, o millor dit, ho faig en català, crec que és la cosa més normal expressar els sentiments en la pròpia llengua. Per escriure novel·la o conte emprant el català com el castellà.

J.M.- Escrius per sistema o per inspiració?

R.C.- Escric quan estic inspirat.

J.M.- Creus que es pot fer poesia prescindint de la mètrica?

R.C.- Clar que sí. Els meus poemes mai rimen. Per aconseguir que els poemes rimin has de tenir un gran domini del llenguatge.

J.M.- Si haguéssis de posar un adjectiu a la teua poesia, quin seria?

R.C.- En aquest mo-

ments no en posaria cap. Escriu sobre temes molt variats: amor, societat, joventut, etc.

Es veu clar que En Rafel és un poeta jove, sense cap esquema fixat, ni regles a seguir. Escriu quan està inspirat, no pensa en models establerts. La seva poesia és lliure, senzilla, humana, sense cap tipus d'ornamentació i sempre utilitza un llenguatge a l'abast de tothom.

J.M.- Dins el camp de la Literatura, per quins gèneres t'inclinaries?

R.C.- En primer lloc per la poesia, llavors per la novel·la.

J.M.- Rafel, dona'm el nom de dos poetes castellans i dos catalans entre els teus preferits.

R.C.- Entre els catalans En Blai Bonet i Salvador Espriu i entre els castellans Antonio Machado y Gustavo Adolfo Bécquer.

J.M.- Consideres necessaris convocar premis o concursos de poesia?

R.C.- Sí, perquè així és una manera de que la gent que escriu surti a llum, és a dir, donin a conèixer els seus escrits sense temor.

J.M.- Ets conscient de què la poesia, de moment, és una simple afició.

J.M.- Creus que avui es llegeix poesia?

R.C.- Es llegeix i es publica poca poesia i per això és necessari que es convoquin concursos d'aquest tipus.

J.M.- I ja per acabar, Rafel, què penses fer quan acabis el BUP?

R.C.- Encara no ho sé. El dubte està entre Història o Dret.

En Rafel ha escrit un conte antibelicista en castellà per a poder participar al Premi "Miguel de Cervantes" a Madrid.

Gràcies Rafel per les teves paraules i per que els ànims i les fonts d'inspiració no s'aixuguin.

Joana Mora.- De les paraules d'En Rafel Creus i Oliver es veu la necessitat i la convocatòria d'un Premi Lite-

"Crec que és la cosa més normal expressar els sentiments en la pròpia llengua (Foto: Pep Marí)."

rari a nivell local per a promoure les aficions dels joves porrerencs en

el camp de la Literatura ja que sabem que com En Rafel n'hi ha d'altres.

SOMXI.

Perquè tot és així?
Perquè tot volta cap allà mate?
Jo som jove i ho vull canviar,
jo vull anar a l'inrevés.

Vull baixar muntanyes i no par-les,
vull nedar a l'hivern i no a l'est,
vull donar i no rebre,
vull ésser jo mateix i no un altre.
Perquè no puc ésser jo?
Perquè no ens deixau viure?

Què és per vosaltres la joventut?
Joventut, droga, incompatibilitat... Es igual
Idò no!

Joventut és amor, amistat, informalisme,
viure a l'inrevés de vosaltres,
fer el que ningú ha fet,
anar sempre en contra,

Però, perquè no ens deixau?
Què som jo per vosaltres?

Respon el jove Rafel Creus i Oliver.

R. Creus

Tomeu Barceló, un estudiant - Doctor

«LES ACTUALS MATEMÀTIQUES QUE S'ENSENYEN A L'ESCOLA NO TREUEN CAP ENLLOC»

En Tomeu Barceló Taberner, (des Missè), als seus 26 anys encara sembla un estudiant jove d'aquests que estudien a fora. Baix d'aquesta aparença quasi infantil s'hi amaga, però, tot un llicenciat en Ciències Exactes que possiblement ben prest serà Doctor. Una carrera, la seva, que no és allò que podria dir-se'n "normal".

En Tomeu als 18 anys va cap a Barcelona després de fer el primer curs de Ciències a Ciutat. Fa segon a l'Autònoma, on segueix fins acabar la llicenciatura, per a passar tot seguit a exercir com a professor no numerari a les mateixes aules. El servei militar li correspon fer-lo a Marina, però a Madrid. Mentrestant comença a aburrir-se (tal volta per la manca d'aigua) i per no perdre el temps surt i va per la Universitat Autònoma de Madrid, on li ofereixen un contracte per poder quedar-se de professor ajudant. Actualment prepara la seva tesi doctoral sobre el tema de les anàlisis matemàtiques.

Això és una cosa normal, —ens diu, al referir-se al fet d'haver continuat immediatament com a ensenyant— als EUA els hi diven estudiants de tercer grau".

Per què serveix avui estudiar matemàtiques?

Es curiós, això és una de les coses que la gent més et demana. Per anar a la lluna, per exemple. Els soviètics llançaren el "Sputnik" primer que els americans al seu perquè tenien un matemàtic. Efectes pràctics immediats no en tenen les matemàtiques per elles mateixes, però si per a descobrir nous camps, per a treballar amb grups de biòlegs o en la matemàtica aplicada a altres camps.

Un detall més de la importància que tenen les matemàtiques: les universitats USA han rebut aquesta dècada més doblers que mai en concepte d'investigació en el camp de la matemàtica. Hi ha que pensar també en la seva aplicació a l'astronàutica i l'astronomia.

En Tomeu reconeix que no fa quínieles des de que va descobrir les matemàtiques, un cop haver calculat les possibilitats que hi ha de no endevinar.

Quins són els teus projectes futurs?

Seguir estudiant i jo ho veurem. Aquí a Espanya el que té més sortida és la docència. Als Estats Units el 80 o/o va a empreses...

Penses anar als Estats Units?

En tenc moltes ganes, m'agradaria veure els llocs bons com funcionen. Molts dels que conec se n'hi van, perquè hi ha moltes possibilitats. Em fa una certa il·lusió...

He sentit a dir que els matemàtics perden un poc el món de vista.

No crec que això sigui veritat. Ens preocupam per les coses quotidianes, som persones com les altres, això si una mica despistats, el que no vol dir que no ens preocupin les altres coses. Es un treball que ho duu. La concentració. Ara bé, hi ha una imatge estereotipada.

Per tal de que ens expliqui de què va la seva tesi ens posa l'exemple de la casera d'abelles. Es tracta de calcular de que en un espai mínim calcular la capacitat màxima d'estructures geomètriques que es poden posar en aquell espai, és a dir el número màxim de compartiments i el més grans possibles. Això que les abelles tenen bastant clar, a vegades resulta de difícil aplicació quan es tracta d'estructures que han de planificar els humans.

Per què ara les matemàtiques són més difícils que abans, el menys a l'en-

senyança bàsica?

-Fa pena que als al.lots els ensenyin el que els ensenyen. Això no treu cap enlloc. No és pedagogia, el nin no ho enten. Abans l'alumne de matemàtiques arribava millor que ara als estudis superiors. Actualment es segueix aquest corrent, d'origen francès. Li diven estructural. Aquí incorporarem el sistema quan ja l'havien llevat a altres països. Aquest camp no té aplicació directa. La gent arriba tan mal preparada que fins i tot s'escriu amb una multitud de faltes d'ortografia, malament, amb les idees mal expressades. Crec que es canviarà aviat. Passa com tot, que anam a remolc.

16. PORRERES - SANTUARI DE MONTI-SION (D-4)

20 EXCURSIONS A PEU PER L'ILLA DE MALLORCA

Amb aquest títol i redactat en alemany, anglès, francès, castellà i català ha aparegut la segona edició d'un llibret destinat al turisme, sobretot a la temporada baixa d'hivern, que ha editat el Consell Insular de Mallorca, per tal de contribuir a millorar la imatge del nostre país i facilitar-ne el coneixement als seus visitants. Dins aquestes vint excursions s'hi troba la de Porreres al Santuari de Montí-Sion. Podeu veure-la reproduïda.

Opinió

"ELS POLITICS NO PEN- SEN AMB NOSALTRES"

Tal vegada per un jove com jo, és molt difícil, arribar a unes arrels d'estimació cap al nostre poble, com pot tenir una persona major.

Tots coneixem i lluitam per un poble millor.

Tots els partits que és presentaren hauràn fet els seus programes electorals, amb les seves promeses, unes més bones i altres no tant, però cap a una finalitat molt clara: aconseguir un màxim de vots. Però hi ha una quantitat de gent bastant considerable, que no té dret a aquest vot, són els menors de 18 anys.

El que jo voldria amb aquestes paraules, és dir als partits del nostre poble (A.P., Independents, PSOE, PSM) que tota aquesta gent malgrat no tenir el dret de votar, si tenen la seva importància, que les seves necessitats també haurien de comptar a l'hora de prendre unes gestions municipals, no se pot deixar endarrera una joventut que viu i lluita per un demà i per un futur d'il·lusions i esperances, i a uns nins que necessiten de l'ajuda de les persones majors per realitzar la seva imaginació i creativitat, i per a dur endavant les seves il·lusions. Perquè tots junts no haguin de dir: "Els polítics no pensen amb nosaltres".

Jo en el moment d'escriure aquestes lletres, desconec per complet qui serà el batle en els propers 4 anys, i per tant el partit que majoritàriament serà el que dominarà, però el que voldria és demanar aquesta protecció per a la gent que encara que no té vot, sí són ciutadans com els altres.

Crec que el Club d'Esplai en aquest any i mig que duim de feina, ha intentat al màxim aconseguir, unes coses han sortit bé i les altres no, però la intenció per aconseguir lo millor per al nostre poble i per a nosaltres els joves ha estat la nostra il·lusió.

L'ajuda al nostre club podria ésser una de les coses a tenir en compte, ja que no estàn subvencionats per cap entitat, ni

privada ni pública, però hi ha moltes de necessitats que si podem incloure, sobretot les típiques de qualsevol poble de la part centre de la nostra geografia illenca. La pregunta que qualsevol jove un dissabte i diumenge es fa és ¿i a on anam?: Ni cinèma, ni cap parc, ni jardins, ni llocs de reunions amb qualche cosa interessant, ni discoteca, ni bolera, ni equips.

Ah! bé, el futbol allà a on la gran majoria dels jugadors són de ciutat.

I llavors és clar després de tot això els pares es queixen si als 18 anys en tenir el carnet de cotxo tothom parteix per una part a l'altre i ningú es queda a Porreres. I deim amb els braços creuats i es que Porreres és un poble mort! I es clar, si entre tots el tiram a baix.

Intentem aguantar, promoure, millorar. Quan hi ha qualche festa, tothom col·labora i surt al carrer, els exemples són clars: Els reis, jaia corema, festa del carrer de l'Almoina, i unes festes patronals que són de lo millor de Mallorca sense cap tipus de dubtes, i a més totalment gratuïtes.

Jo amb tot això no vull dir que a Porreres no hi ha res, que si hi ha, i molt (UD Porreres, Agrupació Cultural, Aires de Montisón, Club de motos, Societat Colombofílica, Club ciclista, Societat de caçadors, club d'esplai, Porvenir, Filarmònica, Coral, Associació de pares i qualche cosa més... Però allò que si vull insinuar, és que L'Ajuntament el que hauria de fer és servir de coordinador entre tots, i ajudar que de cada dia tenguem més força a dintre el poble. Per ventura cada any elaborar un programa conjunt d'activitats, serfa la prova més eloqüent de tot això.

I com he començat vull acabar, pensau que encara que hi ha una quantitat de joves que no vós poden donar el vot, també compten i volen comptar dins lo nostre, dins que és Porreres. Que no haguin de cridar tots junts "ELS POLITICS NO PENSEN AMB NOSALTRES".

Bernat Bauçà i Garau.

CAMPANYA ELECTORAL

Durant el període de campanya electoral, a Porreres varen tenir lloc els següents actes i mítings:

AP: Presentació de candidatures amb l'assistència d'Antoni Cirerol i Joan Viquer a la Sala Sermi durant un refresc. Míting al Principal Cinema amb la intervenció de Nadal Sunyer i Joan Verger Pocoví.

UIP: Acte electoral al Cine en el que parlaren Francesc Sastre Mora, Jaume Martorell i Jeroni Albertí, d'Unió Mallorquina.

PSOE: Dinar a la Sala Sermi de la candidatura i simpatitzants amb la presència de Francesc Triay, Míting al Principal Cinema amb Pere Capó, Antoni Ballester, Josep Moll i Ponç Felju.

PSM: Sopar a la Sala Sermi de presentació del programa municipal amb assistència de Sebastià Serra. Míting-conferència

de Jaume Santandreu damunt Sa Plaça un diumenge a migdia. Míting al Principal Cinema amb les intervencions de Joana Mora, Joan Barceló, Catalina Trobat i Damià Pons, presentant un àudio-visual amb el programa.

Així mateix tots els grups editaren i repartiren programes d'actuació, destacant per la seva extensió els del PSM i UIP, en quant a temes locals. Els nacionalistes del PSM penjaren banderoles i tots els grups cartells i pasquins.

En definitiva, una campanya bastant interessant i molt competida.

Per acabar publicarem els resultats que hi hagué a Porreres a les eleccions generals de dia 28 d'octubre de 1982: AP, 1247 vots. UCD, 889 vots. PSOE, 521 vots. PSM, 97 vots. CDS, 95 vots i PCIB, 3 vots.

MOLT BREU

-Des de 8 fins a 12 pesetes s'ha pagat enguany per kilo l'albercoc. Tenint en compte la quantitat que ni ha haguda se pot dir que és un preu normal.

-Hi ha hagut alguns estira-i-afluixes en la concessió o organització del que seran

les verbenes de Sant Roc.

-La Banda de Música feu un sopar a Son Amat. Diuen que darrerament hi ha hagut discrepàncies entre els músics vells i els joves.

-Una porcada que no té nom: a les portes d'una casa se va tirar un pot o poal de pintura verda. L'autor, si encara no s'hi té, es pot considerar ben desqualificat.

Perquè no provau d'escriure-ho en la nostra llengua?. Per ventura li farien més cas. (Foto: Pep Mari).

Per Jaume Rosselló

M'he sentit espipellat i com en les meves darres lletres ja apuntava que tant d'espipellar no podia ésser.

Per altra banda la redacció i editors no es responsabilitzen de les opinions que vessin els qui escriuen, cosa que trob normal, també es obligat dir al menys el que es refereix als meus escrits, que sols vull fer-me responsable sempre i quan es publiquin íntegrament de concepte i forma, per al cas, em ve a la memòria.

Una vegada jo tenia 6 o 7 anys, ma mare i la madona Alarona (una veïna nostra que moltes de vegades veïnadetjaven mesclant truis casolans, recetes de coc i rebosteria) tramaren fer una coca d'ous pujats, com que recordi, que separaven el blanc de l'ou per pujar-lo separat del vermell, m'agradava ferm llepar el que quedava aferrat pel plat, d'ou amb sucre.

Bé, el cas és que una vegada quan hagueren enforat el motllo veieren que quasi els vessà la pasta i poc després s'aplanà de tal manera que la coca que havia de tenir quatre o cinc dits afavorits es resolgué amb un ditet escafit; volien fer una coca i les sortí una truita.

A força de sucra els alls i repicar el murter, fent cloquetjar el cervell per veure de trobar el motiu de tal endemesa, afinaren damunt l'espinta de l'escaufa-panxes la farina que havien de posar a la coca.

Això ja és com mestre Antoni Burell, es pensava ésser mestre d'aixa i volia fer un cubell però li va sortir una caixa.

En voleu una altra de pinyol vermell! A Ca'n Quelcoll feia les panades En Llesinto amb el seu esperit d'inventor i amb l'experiència de 10 o 12 anys fent de la garra pota va trobar pel corral mitja dotzena de caragols bovers; els fot dins una panada i la tapà sense que les ties s'adonassin de res. Al cap d'un quart d'haver enforat, mireren per veure si es colraven bé o si el forn

duia massa fúria. Quin esglai!, sobretot Sant Antoni ens valga! una panada que fa xiu, xiu i la tapadora que s'alça i es baixa!. Entre creus i invocacions treuen la panada embruixada i veieren que un quern de caragol bastà per fer-los passar el Trisají.

Al darrer número de "Llum d'Oli" em deixaren unes paraules que espanyaren part del meu pensament. Esper i desitg que no es repeteixi. Que les coques sien coques, els cubells cubells, les caixes caixes. No fessem panades de caragols i si volem fer història no ens deixem manipular ni pels blancs ni pels negres, tot és nostre. Ja sé que aquesta política és incòmoda, però és sana.

D'aquí a vint anys es recordà com qui recorda els miracles de l'hongo, l'èxit d'En Paquito. Qui no begué hongo? Era un obsequi d'apreciar que et regalassin un full del tel miraculós, que es reproduïa dins la bullidura de tila. Menos mal que per les cases que venien les hongueres, deien a propòsit qual-sevol plat fondo era bo igual, però els negociants i els polítics sempre s'aprofiten de tot. Així, recordarem les curacions d'En Paquito —com ara recordam— la Padeçera, que vivia al carrer de Passaraix, davant la porteria de Sant Felip, i que curava de cremat, d'atxipella, de mal bocí, de verí i d'altres malalties dolentes (no sé si ni ha de bones) amb oracions que deia baixet-baixet fents creus amb un duro de plata. Les peces de dues pessetes no tenien tanta virtut i la moneda llavors ella la destinava a almoïna secreta, ioh caritat generosa de cures miraclores! i la gent amb fe esperava l'assistència bonadada i, amb paga del bé rebut, espolsava un paper gros.

Picotetjant per allà m'he trobat amb el dit gros del peu dret d'En Tià Maïanes que es bellugava, enlloitat dins la bassa, quan ell, omplint de fems senaies de pauma comprades a Ca Ses Fosseres —l'única esparteria que hi havia—,

on unes espardenyas catalanes de sola de goma valien cinc cèntims i les de sola d'espert una peça grossa, o sia deu cèntims. A Ca's Montuïrer l'amo vell així mateix feia amb un poc de ràfia, senalletes per a anar a foravila, cabestrells i quatre endèries més i al anar a comprar un velló de tatxes i un full de paper de vidre m'entretenia veient aquell home que feia de cusidora sense roba. Idò com vos deia en Tià Mianes, mal pensant-se que el que veia moure's fos granot o altra alimanya verinosa, per no ser-ne més enrera, alça el càvec li dona força i amb l'ull li fot ceba... "vatua amb el món i la bolla, i això és un dit meu..." Aquesta i cinquanta més fan la llista dels miracles d'aquest Sant.

Ja caigué dins l'oblit aquella aiguada torrencial de la primera quincena de setembre plena de trons i llamps com una revetla universal que assolà les ametles i garroves que encara no havien espolsat, engorgà

més de dues síquies i seregalls rompent i arrabassant branques i arbres sencers, esbaldregant marges i parets seques i alguna de cepada i encimentada d'esquena de egua, solcant camins veïnals i particulars, embossant cunetes i cap regs, quedant tant assedollats d'aigua que vessaven convertint en bassots molt grossos com a mars petits— més de cinquanta redols del terme. La terra estava gata com una sopa a més a més de cent sementers, safretxos de l'hivern per falta d'aubellons, i naixeren cent, dos-cents, dos-cents més, i més, i no sé fins a quants de granots... Un llamp, tallà un cable d'alta tensió que caigué damunt el mul de Ca'n Quetglas i electrocutà bèstia i madona a davant la farinera de Ca'n Molino (actualment hi ha el magatzem de mobles de Ca'n Gabriel Sorell) al carrer del Sol. Això passà dia dos de setembre de 1.940, quan jo tenia 12 anys.

COFRARIA DE LA SANTA FAÇ

El fet de què la Confraria de la Santa Faç hagi augmentat considerablement m'ha fet remoure i reviuire sentiments que romanien colgats dintre mon bategar porrerenc i vet ací que sense fer-ne comptes repassant papers vells he vist que l'any que ve farà ni més ni menys que cinquanta anys que s'estrenaren els primers vestits en número de vuit i foren els fundadors: Bernat Bauçà (Xiscós), Ferran Silvar (Mena), Jaume Barceló (Montuïrer), Miquel Rosselló (Guia), Bartomeu Ferrando (metge Fer-

rando), Joan Servera (Mas), Antoni Sastre (Gener); Bartomeu Mesquida (Gerrer). En Llorenç Sampol (de l'Alzina) es feu el vestit de Bon Jesús. Aiximateix es feren dos vestit de nin, un per a Gabriel Ferrando i un per a Jaume Rosselló, quan jo tenia cinc anys. Era l'any 1.934.

Les cares les pintà n'Antoni Sastre, les llances de faig i la creu de nord la feu mon pare.

Caldria preparar un cinquantenari digne dels esforços de cinquanta anys.

Jaume Rosselló.

FE D'ERRADES

Entre altres errades —involuntàries totes— al darrer LLUM D'OLI (núm. 23, febrer) algunes notícies curtes sortiren mesclades amb altres, com es pogué apreciar. Així mateix, les dades de la companyia de revista (pàg. 4, "Molt Breu") han d'ésser els

anys" (pàg. 8) el text que inicia el tercer paràgraf ha de dir: "Per altra banda qui no sap que el senyor Andreu "Ternal"... i a la segona columna després de la retxa 8 tocar dir "...tal com le sentida contar. Era un home que no voltava per anomenar les coses, prova de la seva netedat de cor. Aquella frase que diu"... i continua a la retxa 9.

Equip de futbito de Ca Sa Viuda, finalista del campionat 1.983.

CAMPIONAT DE FUTBITO

Una vegada més durant el mes de maig va tenir lloc el campionat de futbito o futbol-sala, a la segona edició, jugada al Pati Parroquial. Intervengueren 15 equips i a la final el conjunt del Bar de Ca'n Mollet

guanyà al Bar de Ca Sa Viuda. El tercer lloc fou per a l'equip del Pou d'Amunt que s'imposà a l'anterior campió el Bar Centre Parroquial. L'expectació fou molt grossa.

FRANCESC DE B. MOLL, DOCTOR "HONORIS CAUSA" DE LA UNIVERSITAT DE PALMA.

Aquesta revista s'adhereix als actes d'investidura de Doctor "Honoris Causa" per la Universitat de Palma del Sr. Francesc de B. Moll. La Universitat reconeix així la gran tasca científica en pro de la llengua i la cultura de don Francesc després de què ja li haguessin reconegut les Universitats de Basilea (Suïssa) i la de Barcelona.

EXPOSICIO D'EN TONI TOUS.

Una altra vegada, i aprofitant les festes de Pasqua, a la Sala d'Exposicions de "La Caixa" poguérem admirar de bell nou les obres pictòriques d'En Toni Tous.

SOPAR DE GERMANOR DELS SOCIS DE L'AGRUPACIO.
S'anunciarà oportunament.

LLUM D'OLI

Butlletí Informatiu de l'Agrupació Cultural de Porreres.

D.L. PM 76/1.979

Redacció/Administració/Publicitat: Carrer de l'Almoina, núm. 67-1er. Porreres Mallorca.

Preu subscripció: 500 pessetes (un any).

Número solt: 50 pessetes.

Imprès als tallers d'Edicions Manacor S.A. en ofset

Edita: AGRUPACIO CULTURAL DE PORRERES

Els articles publicats reflexen únicament l'opinió dels seus autors.

Direcció-coordinació: Joan Barceló i Macià Lladó.

Redacció: Maria Barceló i Crespi, Francesc Llinàs, Joana Mora, Jaume Rosselló.

Col.laboradors: Ramon Rosselló, Bernat Bauçà, Pep Mayol.

Fotografia: Pep Mari, Foto Vidal, Joan B. Bauçà.

AMB EL PREC DE PUBLICACIO

EL MUSEU D'ART CONTEMPORANI

D'autèntica campanya electoral feta damunt la feina dels altres s'hauria de qualificar l'entrevista apareguda damunt "Ultima Hora" el passat dia 23 de febrer relativa al Museu d'Art Contemporani de Porreres a la qual l'anterior batle Sr. Francesc Sastre va voler fer creure que a l'any 1.979 ell i el seu grup ja tenia interès en fer el Museu. Demagogia oportunista, és el dir: "incluso estuvo en nuestro ánimo la creación de un premio cosa que no llegó a feliz término por no disponer de dinero suficiente en los presupuestos" si varen tenir quatre anys per pensar-ho, arregar els diners i no ho feren, en aquest premi de

pintura "Ciudad de Porreres" (?) no sé massa perquè no havia de dir.

No és seriós que s'aprofitin de la feina d'una altra persona (concretament el senyor Joan Mesquida, únic autor del grapat d'obres que ara té l'Ajuntament) en ganes de fer un museu, perquè encara no ho és, per tant quan el periodista Pedro Prieto (que sembla que darrerament s'ha fet el seu portaveu publicitari) li va demanar "ahora que tienen ustedes montado (basta veure les fotografies) y lanzado el museo havia de dir que encara no funciona, que és l'única veritat.

Això per a la gent de fora Porreres pot servir però als porrerencs encara no ens ho farà beure.

EL FONER

AGRUPACIO CULTURAL

RECITAL A MONTI-SION LA NIT DE SANT JOAN.

Aquesta vegada si que ens va sortir una miqueta millor. L'Agrupació organitzà, per a celebrar la nit de Sant Joan, un recital de cançons mallorquines amb els joves cantautors Maria Antònia Burguera i Joan Sunyer, que fou seguit per un centenar de persones, la majoria joves, al Claustre de Monti-Sion.

El divendres 25 de febrer tingué lloc al local social una projecció comentada de diapositives sobre algunes ciutats de Rússia. Fou un vertader viatge per l'art i la cultura de Moscou, Tallín, Leningrad i altres importants nuclis urbans de la Unió Soviètica. Sens dubte va ésser una manera de passar una vetlada ben agradable.

CURSET DE BALL MODERN

A finals d'abril i principis de maig va tenir lloc al nostre local social un curset de balls moderns (pasdoble, vals, txà-txa, etc...) Això ha estat un principi, més envant tornarem repetir.

EXCURSIONS

La Secció d'Excursionisme vol demanar excuses a aquells incondicionals amics de l'excursionisme que en els darrers mesos no han pogut efectuar cap sortida doncs les dues darreres excursions hagueren de suspendre's. El motiu no fou altre que degut a la manca de gent apuntada, dos dies abans de l'excursió s'hagué de desnonar perquè l'autocar no resulta rentable. Per això, i amb la intenció d'evitar molèsties a l'amo de l'autocar, es prega que quan s'anuncii una excursió les persones interessades s'apuntin el més aviat possible i sempre amb una setmana o un màxim de cinc dies abans de la celebració de l'esmentada excursió.

A veure i aquesta activitat no decau i Anims!

"LLUM D'OLI" ALS JARDINS DE LA MISERICORDIA.

Des de fa una temporada el Consell de Mallorca manté un servei de lectura gratuïta de premsa i revistes instal·lat als Jardins de La Misericòrdia, s'hi pot trobar també el LLUM D'OLI.

Una campanya molt regular.

El passat dia 22 de gener van acabar els Campionats de Mallorca de clubs, on l'equip nostre juga a la categoria de primera. El resultat fou bastant acceptable, classificant-se a la quarta posició amb 7 punts de 14 possibles. Una trajectòria molt regular, tant a la primera volta com a la segona, participant cada setmana 5 taulers.

Campionat de Mallorca Juvenil i Femení.

Durant cinc setmanes es jugaren a la Sala d'Exposicions de "la Caixa" de la nostra vila els campionats absoluts de Mallorca a les

categories juvenil i femenina. A la final juvenil hi participaren per dret propi En Biel Gornals i En Pau Sorrell. A la categoria femenina Rosa Bauça no pogué revalidar el seu títol de campiona insular quedant segona. En Gornals participarà al Campionat de Balears que es jugarà a Ciutadella (Menorca). Classificacions: JUVENIL. 1er. Hernández (Polerio), 4,5 punts. 2on. GORNALS (Porreres), 4; 3er. Andreu (Club Hielo), 2,5; 4rt. SORELL (Porreres), 1.

FEMENI: 1.- Estrella Domínguez (Trópico), 4 punts; 2.- ROSA BAUZA (Porreres), 2 i 3.- Margalida Andreu (Trópico), 0.

Als torneigs individuals hi hagués bones classificacions de GORNALS i SORELL. Es mantengué sense dificultats ESTELRICH, pujà J. BARCELO novament a primer i PALERM salvà el darrer dia també la 1a. Més normals Rosa BAUZA i G. BARCELO MARQUEZ.

Dins la Copa de Mallorca ens eliminaren a la segona ronda després d'haver guanyat al Palma Juvenil.

SECCIO D'EXCURSIONISME

-El passat dia 20 de gener es va celebrar una excursió al Castell d'Alaró. El dia va acompanyar i per tant es va poder gaudir de l'esplèndida panoràmica que des d'allí es divisa al mateix temps que ens vingueren a la memòria les gestes d'Alfons, el Lliberal, Cabrit i Bassa i els fets de 1.285. El retorn l'efectuarem per Orient. Sens dubte constituí una altra bona oportunitat per a conèixer la geografia, la història i tantes altres coses de la nostra Mallorca.

-El diumenge dia 27 de febrer l'Agrupació Cultural programà una visita ecològico-cultural a l'Albufera, que aiximateix replegà una vintena de persones. Comptarem amb les interessants explicacions del professor Climent Picornell i Bauça del Departament de Geografia de la Facultat de Filosofia i Lletres. Entre canals i canyars anàrem descobrint "in situ"

el complex ambient d'aquestes zones humides que, malauradament, són més poques cada dia a la nostra illa.

-La Secció d'Excursionisme de l'Agrupació Cultural vol informar que: Aquelles persones que s'han inscrit en alguna de les excursions programades convendria que el dia abans s'assegurassin de si l'excursió es durà a terme o no passant pel local social on hi haurà un cartell penjat doncs, malgrat ens sàpiga greu de vegades pel temps o per la falta d'assistència, s'han de suspendre o aplaçar.

VISITA CULTURAL A PUNXUAT I CASTELLITX

El diumenge dia 29 de maig, a l'horabaixa, l'Agrupació cultural va visitar la restauració de la possessió de Punxuat i l'ermita de Castellitx en el terme d'Algaida. Comptarem amb les interessants explicacions del Sr. Pere Mulet i Cerdà qui ens hi acompanyà.

GABINET DE BELLESA.

APOLONIA BAUZA

per aquest estiu vos ofereix:
DEPILACIO A LA CERA o
DEFINITIVA AMB AMPULLES
NETEJES DE CUTIS-MANICURES I PEDICURES
Maquillatges de tota classe.

Per a dones que volen lluir-se amb banyador i vulguin disminuir de pes: TRACTAMENT DE MASATGES I PLAQUES

I també...

Una línia de colors molt estiuenca i productes solars per a un brozejat ràpid i intens.

Demanau hora a
GABINET DE BELLESA APOLONIA BAUZA,
Carrer dels Parents, 16 - Tel. 64 71 15.

A TOTA MUSICA !

**EL MILLOR AMBIENT
DE TOTA LA COMARCA**

Segons un estudi del C.G.I., les indústries de material de construcció de Porreres tenen deficiències de gestió, formació i tècniques empresarials

Pel mes de juliol de 1.982 el Consell General Interinsular va realitzar un treball molt interessant sobre "Línies Estratègiques indicatives de l'actuació en el sector d'Auxiliars de Construcció derivats del Cement", del qual hem cregut oportú fer-ne un resum donada la incidència d'aquest sector industrial dins l'economia del nostre poble. Aquest treball va sortir d'una sèrie de reunions que va dur a terme la Conselleria d'Indústria juntament amb els diferents sectors industrials assentats a les Balears quedant estructurat en el apartats següents: a) Característiques del Sector i b) Propostes d'actuacions a realitzar.

A l'apartat a) s'analitza l'estructura del sector, fent referència al número d'empreses afincades a Balears i que són aproximadament unes 130, amb un tamany mig de 11 empleats. Aquestes empreses estan concentrades principalment a Porreres i Montuïri, havent-n'hi també a la zona Campos-Felanitx. La majoria de les empreses estan integrades dins AFACO (Associació de Fabricants i Empreses Auxiliars de la Construcció).

Aquest sector es dedica fonamentalment als següents tipus de fabricats: vibrats, rajoles de ciment, pretensats elements semi-resistents i formigó preparat.

A Porreres hi ha aproximadament unes 17 fàbriques de les quals 9 es dediquen a vibrats i pretensats 4 a rajoles de ciment, 2 a rajoles de fang i dues a altres derivats (marmolines, escales, etc.).

Pel que fa el mercat i comercialització la producció és absorbida exclusivament pel mercat balear i més concretament per l'illenc, ja que entre illes la relació és reduïda.

Els clients són exclusivament empreses constructors amb un sistema de venda directa d'un 85 o/o, comercialitzant el 15 o/o restant a través de magatzems.

El nivell de vendes està estabilitzat i els preus són generalment baixos, amb poc marge per al fabricant.

No existeix competència peninsular en els productes que fabrica el sector. Així i tot entren a Balears procedents de la Península productes substitutius, provocant una competència indirecta. Els productes que entren són: rajoles de base ceràmica per quant hi ha una tendència generalitzada de substituir la rajola de ciment per la de ceràmica i de la qual no hi ha fabricació a Balears, i els "ladrillos" que són substitutius d'alguns derivats del ciment. A Balears hi ha fabricació, però la majoria procedeix de la Península.

Tecnologia i productivitat.

La situació tecnològica del sector és diferent segons el tipus de fabricat: a) vibrats, la tecnologia està a nivell internacional; b) pretensats, les instal·lacions són semi-automàtiques, llevat d'algunes empreses que funcionen totalment automatitzades; c) rajoles de ciment, amb instal·lacions adequades al volum de producció que va en descens; d) formigó preparat, amb instal·lacions actualitzades.

La productivitat, assenyalava l'informe, és baixa motivada per defectes organitzatius, i de gestió per deficiències de formació i tècniques empresarials.

Pel que fa a costos, la importància relativa és la següent:

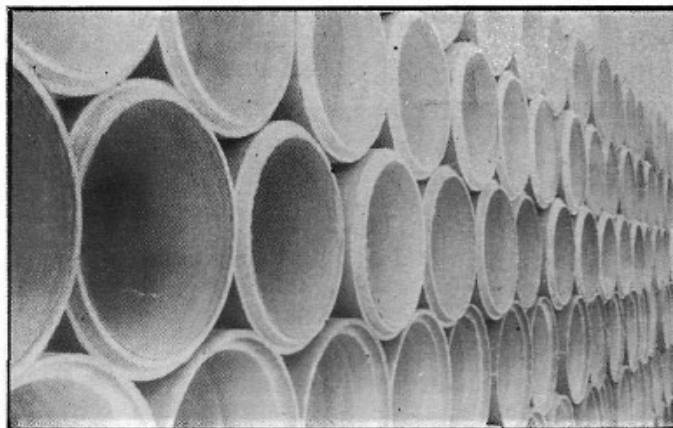
	Vibrats	Pretensats	Rajoles	P. Artificial
Mà d'obra	45	45	32	85
Matèries primes	45	43	43	10
Transports				
Comercialització	10	12	16	5
Energia				
Generals			9	

Com es veu és un sector intensiu amb mà d'obra i matèries primes.

Propostes d'actuacions a realitzar.

Pel que fa a aquest segon gran apartat, l'informe analitza que es tracta d'un sector que per les seves característiques —dependència del sector Construcció, manteniment de construcció, mercat limitat a les Illes, etc.— fan molt difícil l'adopció d'una estratègia autònoma.

S'ha de tenir en compte dues restriccions importants: el cost del transport i la no disponibilitat de matèries primes adequades. En conseqüència l'estratègia ha d'anar a mantenir el mercat balear, pel que s'haurà de reduir al mí-

nim el cost de fabricació amb l'objecte d'impedir l'entrada de la competència peninsular i cubrir la major gamma possible de productes que el client demanda, sempre que sia competible amb la rendibilitat de les inversions.

Les actuacions que proposa l'informe són:

1.- Millorar de l'organització i gestió d'empreses mitjançant la detecció de les deficiències empresarials; la definició d'un pla d'actuacions en el camp de formació; i el desenvolupament del dit pla d'actuacions en col·laboració amb l'IMPI (Institut de la Mitjana i Petit Indústria).

2.- Actualització tecnològica cap a seguir mantenint el diferencial de costos front dels productes de competència peninsular.

3.- Anàlisi dels productes de la Península i estudi de les causes per les que no es fabrica ací.

4.- Analitzar la qualitat de les argiles de les Illes amb la finalitat d'implantar a Balears la fabricació de ceràmiques.

5.- Establir un "Segell de Qualitat" per als nostres productes.

6.- Estudiar la possibilitat d'impulsar el subsector de prefabricats com a producte de futur. Es podria comptar amb la col·laboració del centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI).

Aquest és, en grans línies, el contingut de l'informe de la Conselleria d'Indústria i Comerç.

DARRERA HORA

PLE DE L'AJUNTAMENT

El passat dia 27 tengué lloc el primer plenari ordinari, amb l'assistència de tots els regidors i poc públic. Començà a les 10,30 del vespre i acabaria a les 12 en punt de la nit.

Com a coses més destacades s'aprovaren les següents propostes:

-Demandar subvencions al Ministeri de Cultura i a l'INEM per a la restauració de la Creu gòtica del Pou Nou, que va esser desmuntada per les obres de la carretera i per la creu de terme del Pou d'Amunt, que es pense canviar a l'altre part de carretera, dins una il·leta peatonal. (proposta feta pel Batle).

-Demandar subvenció per a la restauració de la Murada Talaïtica del Pou Celat (proposta idem).

-Aprovació d'una reforma circulatòria per a millorar la circulació urbana i els aparcaments (proposta del Delegat de circulació).

-Normes destinades a una millor transparència informativa. S'instal·laran finestres anunciadores i es faran públics els acords —entre altres coses— als locals frequentats (proposta de la regidora del PSM).

-Proposta per la qual s'aprova la substitució dels actuals arbres de Sa Plaça (proposta de la regidora PSM).